

Eessõna Euroopa institutsioonide poolt

Euroopa Komisjoni vaatenurk kaasamise küsimuses

Euroopa Komisjon ja programmi Euroopa Noored rahvuslikud bürood tuginevad oma töös dokumendile „Strateegia erivajadustega või vähemate võimalustega noorte kaasamiseks programmi Euroopa Noored raames”. See strateegia töötati välja vastuseks olukorrale, kus paljudel Euroopa noortel puudus võimalus rahvusvahelistes tegevustes osalemiseks, kas siis mitmesuguste erinevate takistuste tõttu või seepärast, et noorsootöötajatel või koolitajatel polnud sihtgrupi aitamiseks piisavat ettevalmistust. Mõiste „erivajadustega või vähemate võimalustega noored” viitab vaid asjaoludele, mis võivad sellise grupi osalemist takistada, see pole mõeldud nimetatud grupi sildistamiseks. Takistavad asjaolud võivad olla sotsiaalmajanduslikku, kultuurilist ja geograafilist laadi või tingitud füüsilisest või vaimsest puudest. Aastaks 2003 tahame me märkimisväärselt suurendada selle sihtgrupi osakaalu programmis Euroopa Noored, seepärast loeme nimetatud suuniflusega projekte prioriteetseteks. Programm Euroopa Noored pakub erivajadustega või vähemate võimalustega noortele palju mitmesuguseid tegevusi, ettevõtmisi ja osalemisvõimalusi, näiteks projekte lühiajalise Euroopa vabatahtliku teenistuse raames (alaprogramm 2) ning noorte enda poolt algatavaid ja läbiviidavaid projekte noorsooalgatuste raames (alaprogramm 3). Lisaks eelpoolmainitule on selliseid noori kaasavate projektide jaoks eraldatud täiendavad rahastamisvõimalused. Kaasamise strateegia eesmärgiks on eelkõige informeerimine, motiveerimine, koolitamine, võrgustike loomine, kaasamisalane koostöö programmi Euroopa Noored rahvuslike büroode vahel, parimate näidete ja kogemuste levitamine ning kvaliteedi monitooring. Lisaks kohaldatakse ka olemasolevaid koolitusvõimalusi (näiteks SALTO-YOUTH keskusi, programmi Euroopa Noored töötajate koolitused ning viimasena, kuid sugugi mitte vähemtähtsana ka siinolevat kaasamisküsimusi käsitlevat koolitusmaterjalide käsiraamatut). Sellel käsiraamatul on kindlasti suur osa üha kaasavama Euroopa kujundamises ning erivajadustega või vähemate võimalustega noorte arengus.

Pierre MAIRESSE

Euroopa Nõukogu vaatenurk muutumise strateegia küsimuses

Kui öelda, et möödunud sajandi 90. aastatel oli Prantsuse revolutsiooni valitsenud ideaalidest üks kaotaja – kas vabadus, võrdsus või vendlus, siis oli selleks kaotajaks kindlasti võrdsus. Postmodernistlik ühiskond väärtustab individualismi ja erinevusi kõrgemalt kui kunagi varem ning solidaarsuse sotsiaalne väärtus tundub olevat mineviku vanamoeline igand. Euroopa Nõukogu kampaania juhtiv hüüdlause võitluses rassismi, antisemitismi, ksenofoobia ja sallimatusega: „KÕIK VÕRDESED – KÕIK ERINEVAD!” pidi tekitama teatud igavese tasakaalu ja katkematu seose võrdsuse ja erinevuse põhimõtete vahele. Kuid see on nüüd tasakaalust välja libisenud ja kaldub hetkel ebavõrdsuse ja erinevuse suunas. See ei avaldu ainult heaoluriikide ebapiisavast rahastamisest tingitud poliitiliste süsteemide ajutises läbikukkumises, vaid on muutumas uueks võimu legitiimsuseks, mis otseselt ähvardab sotsiaalse ühtekuuluvuse, võrdsuse ja õiglusepõhimõtteid. Sellise arengu tundemärgid on vägagi ilmsed: kõrge tööpuudus, mitmetes riikides võrdsete võimaluste puudumine hariduse omandamisel, aga ka marginaliseerumine, sotsiaalne tõrjutus ja diskrimineerimine, mis puudutavad paljusid noori laienenud Euroopas. Rääkides märkimisväärtest majanduslikest, sotsiaalsetest ja poliitilistest erinevustest Euroopa Nõukogu 45 liikmesriigis, Euroopas on terveid geograafilisi piirkondi, mis on kogu ulatuses marginaliseeritud.

Noortepoliitika tähendab kaasamist ja juurdepääsu. Kui on tagatud kaasamine ja juurdepääs, siis toimivad ka poliitikad ehk tegutsemisviisid. Kui ei, siis mitte. On küll palju põhjusi, millega võiks seletada talumatuid erinevusi Euroopa noorte inimeste sotsiaalsete olukordade ja väljavaadete vahel, alates relvastatud konfliktidest ja lõpetades poliitilise või majandusliku süsteemi muutuste või majanduskriisidega, kuid need pole põhjused selliste Euroopa põhiväärtuste kõrvaleheitmiseks nagu on sotsiaalne õiglus ja võrdsed võimalused. See peaks vaid tähendama, et jõud tuleb koondada võitluseks asjaolude vastu, mille tõttu on niisugused vaenulikud tingimused välja kujunenud. Ometigi ei teki lahendused ootamatult nagu välk selgest taevast. Pärast poliitilist ja sotsiaalset aktsiooni peavad ka noored oma kodukandis andma koos sõprade ja eakaaslastega panuse jõupingutustesse, mis on vajalikud selleks, et nad saaksid elada paremas maailmas. See jõupingutus tähendab osaleda ja olla aktiivne kodanik, see tähendab Euroopa 'hõivamist' ning see tähendab oma hääle kuuldavaks tegemist ja oma huvide propageerimist/kaitsmist. Kõike seda tuleb õppida. Õppimise ja osalemise vahel on väga tugev seos. Käesolev sotsiaalse kaasatuse käsiraamat on kindlasti midagi enam kui üks järjekordne õppevahend, see on üheks muutumise strateegia aluseks.

Peter LAURITZEN